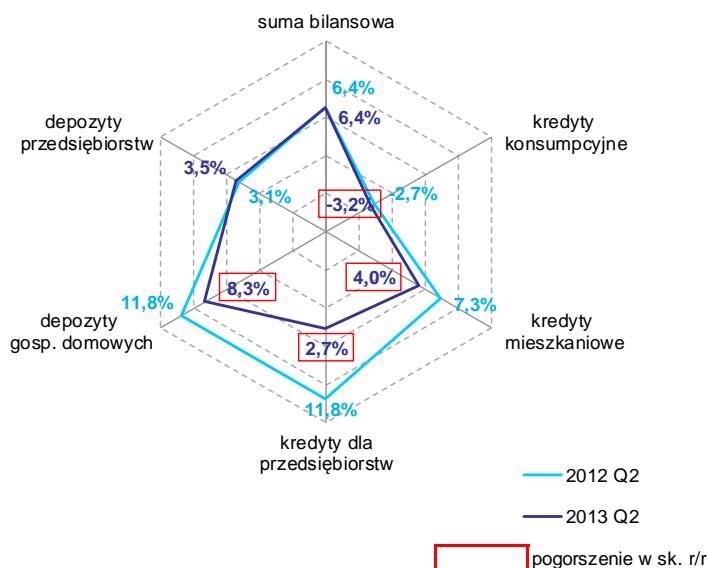

**Najważniejsze zmiany w sektorze bankowym
w II kwartale 2013 r.**

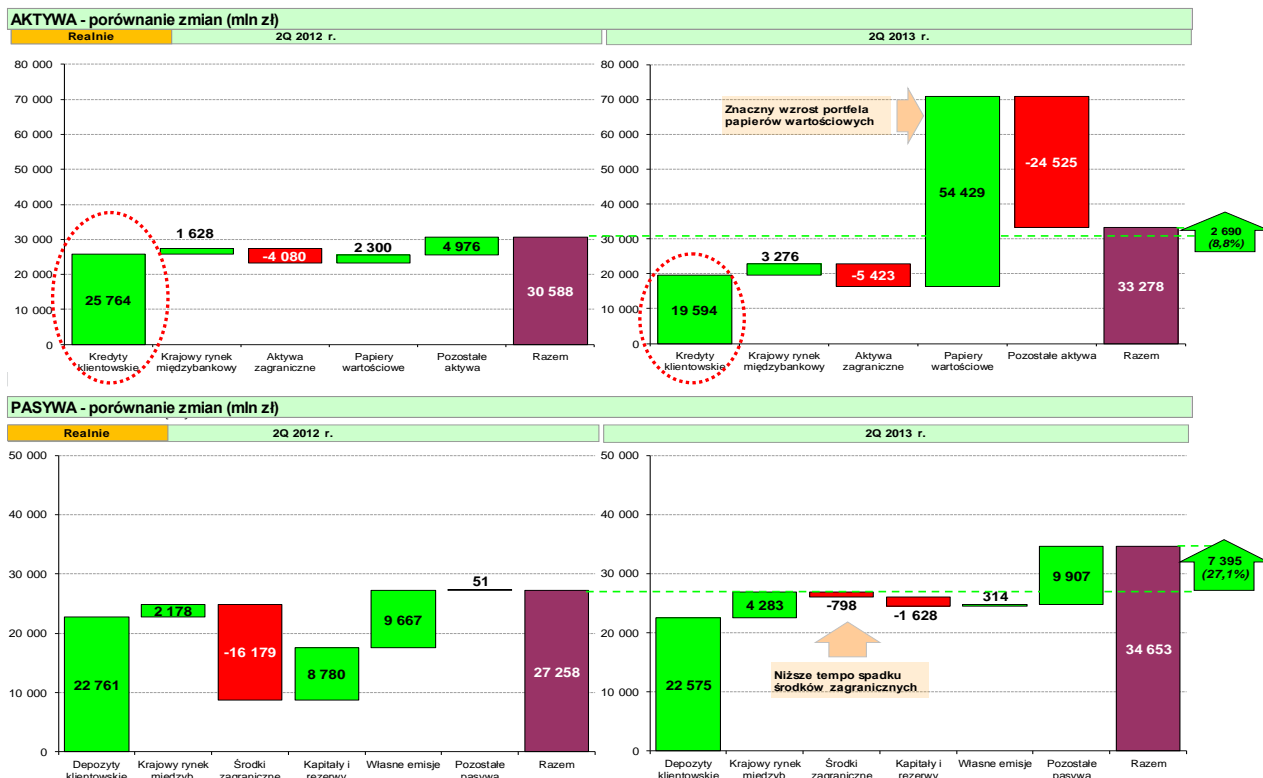
Zmiany r/r głównych pozycji bilansowych (w ujęciu realnym)

W II kwartale 2013 r. tempo rozwoju sektora bankowego¹ pozostało niskie i wyniosło 6,4% r/r w ujęciu realnym. W sektorze banków komercyjnych dynamika sumy bilansowej wyniosła 5,9% r/r, a w sektorze banków spółdzielczych 13,9% r/r.

Wzrost sektora bankowego

Po dwóch kwartałach 2013 r. przyrost sumy bilansowej był wyższy wobec analogicznego okresu ub.r. przy odmiennej strukturze wzrostu – główną pozycją wzrostową aktywów był portfel papierów wartościowych przy niższym przyroście kredytów klientów. W zakresie finansowania działalności bankowej wyraźnemu ograniczeniu uległ odpływ środków zagranicznych, a przyrost depozytów klientów był zbliżony do poprzedniego roku.

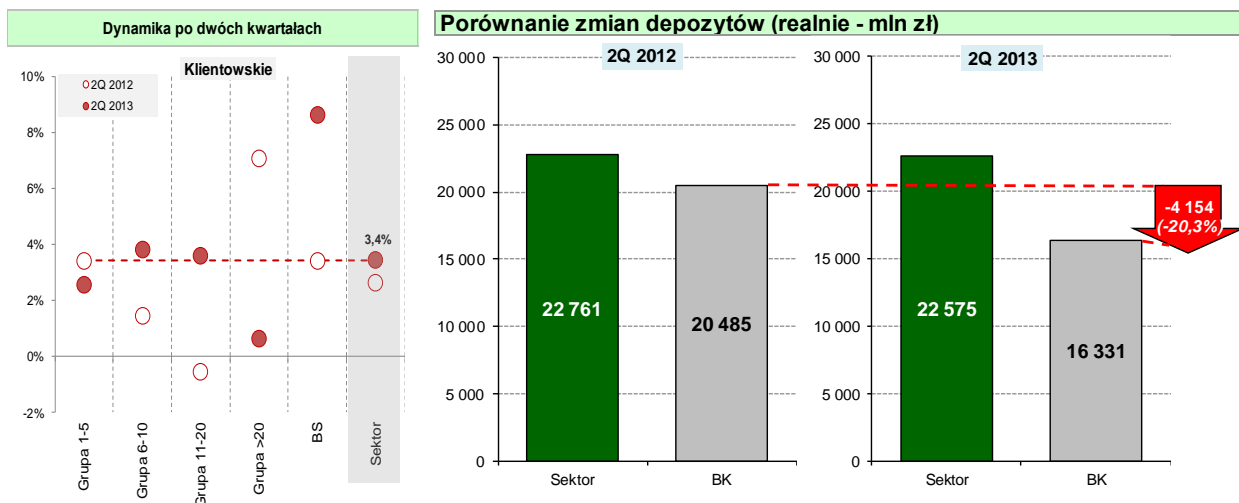

¹ Sektor bankowy rozumiany jako banki krajowe wg art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, z późn. zm.)

W I półroczu 2013 r. odnotowano niską dynamikę wzrostu depozytów klientów, która wyniosła 3,4% wobec grudnia 2012 r. i 7,2% w ujęciu rocznym. Przyrost w tym okresie w ujęciu realnym wyniósł 22,6 mld zł wobec 22,8 mld zł w analogicznym okresie ub.r.

Niska dynamika depozytów klientów

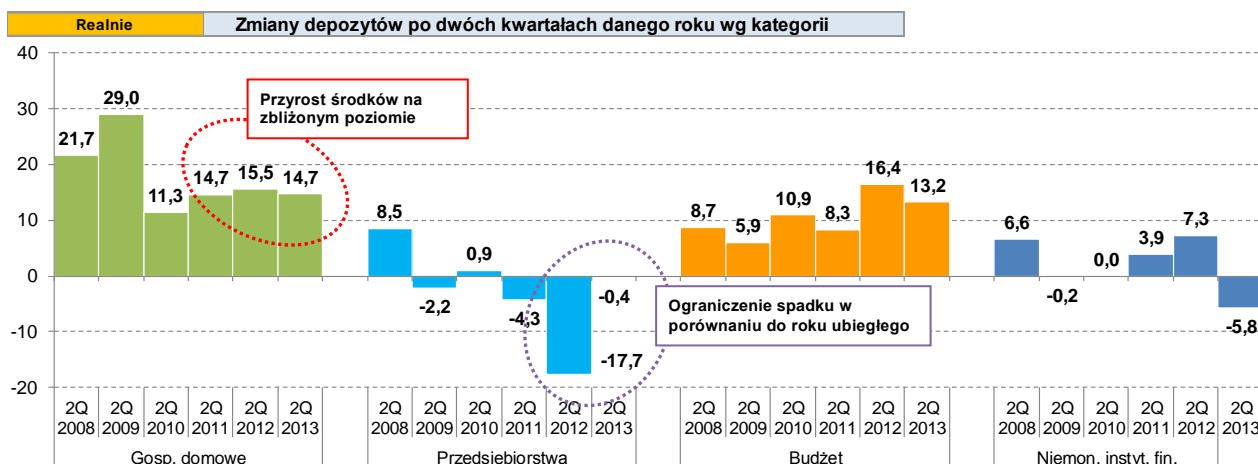
Wśród grup banków² najwyższe tempo wzrostu osiągnął sektor banków spółdzielczych, którego przyrost w wysokości 6,2 mld zł stanowił 27,7% przyrostu w sektorze bankowym, przy czym dynamiczny wzrost odnotowano w I kwartale br. W sektorze banków komercyjnych nastąpiło ograniczenie wzrostu depozytów klientów – przyrost po dwóch kwartałach wyniósł 16,3 mld zł wobec 20,5 mld zł w analogicznym okresie ub.r.

W okresie I półrocza 2013 r. odnotowano niższy niż rok wcześniej przyrost depozytów gospodarstw domowych (14,7 mld zł wobec 15,5 mld zł) i niższy przyrost depozytów budżetu (13,2 mld zł wobec 16,4 mld zł).

W przypadku depozytów przedsiębiorstw spadek wolumenu był słabszy niż w analogicznych okresach poprzednich dwóch lat (w 2012 r. jednorazowy tak znaczny ich spadek wynikał m.in. z zakupu przez KGHM ze środków własnych spółki w Kanadzie).

W I półroczu br. kontynuowany był wzrost depozytów bieżących przy obniżeniu wolumenu lokat terminowych (o 12,2 mld zł), co było związane z niskim oprocentowaniem lokat terminowych.

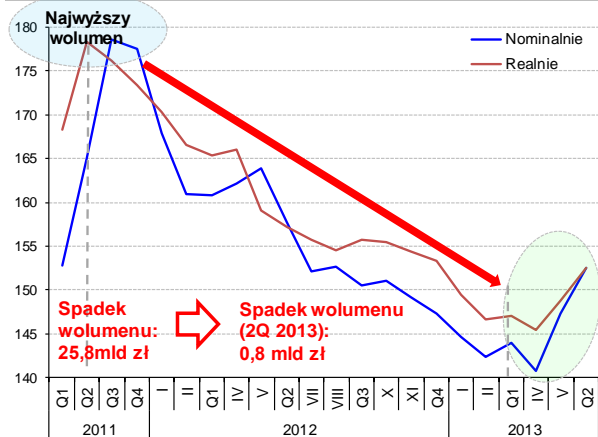
² W sektorze bankowym wyróżniono grupy banków komercyjnych, sklasyfikowane wg wielkości sumy bilansowej (grupa 1-5, 6-10, 11-20, powyżej 20), oraz sektor banków spółdzielczych.

Inne źródła finansowania

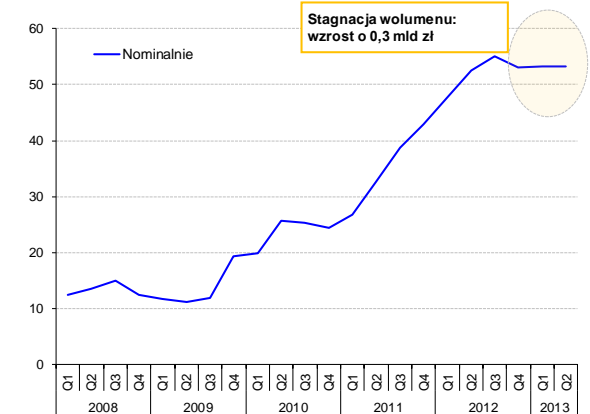
W analizowanym okresie znacznemu ograniczeniu uległ odpływ środków zagranicznych – w I półroczu br. ich wolumen obniżył się w ujęciu realnym o 0,8 mld zł wobec spadku o 16,2 mld zł w analogicznym okresie ub.r. Był to m.in. efekt napływu środków w formie depozytów w pojedynczych bankach. W zakresie długoterminowego finansowania w formie kredytów postępowało zmniejszanie wolumenu – po dwóch kwartałach 2013 r. o 1,7 mld zł.

W ograniczonym stopniu banki korzystały z finansowania w formie emisji własnych. W analizowanym półroczu przyrost ich wolumenu wyniósł 0,3 mld zł.

Środki zagraniczne* - wolumen (mld zł)

Emisje własne - wolumen (mld zł)

* Depozyty i kredyty otrzymane od sektora finansowego – nierezydent

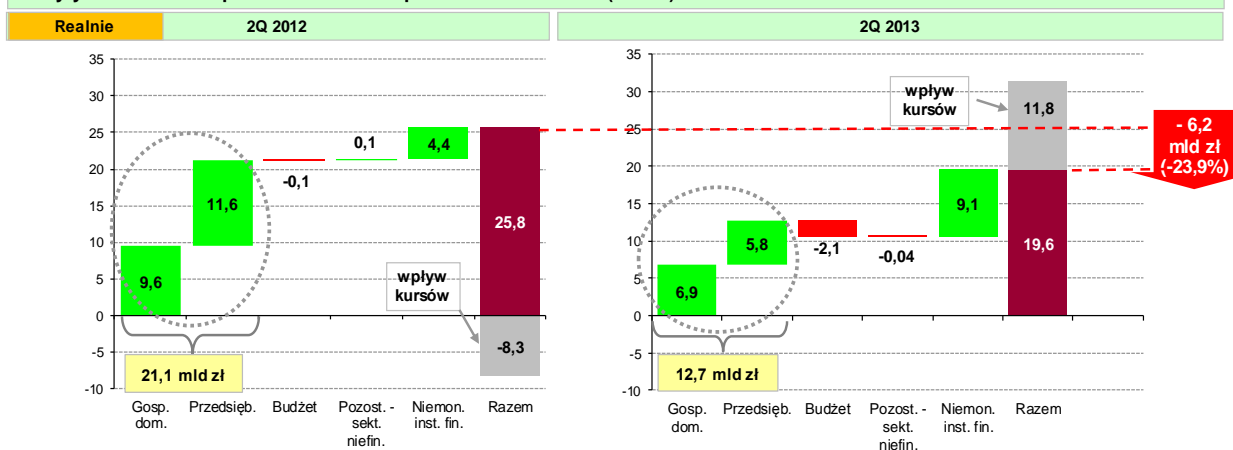
Wolumen kredytów klientowskich na koniec czerwca 2013 r. osiągnął wartość 928,2 mld zł. Ich przyrost realny zarówno w II kwartale, jak i w całym półroczu 2013 r. był niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W II kwartale br. przyrost ten wyniósł 12,5 mld zł wobec 14,3 mld zł w II kwartale 2012 r., a w I półroczu br. 19,6 mld zł wobec 25,8 mld zł rok wcześniej.

Oslabienie akcji kredytowej

Niższy niż rok wcześniej przyrost realny kredytów klientowskich wynikał przede wszystkim z obniżonego o połowę przyrostu kredytów dla przedsiębiorstw (5,8 mld zł w I półroczu br. wobec 11,6 mld zł rok wcześniej) i znacznie słabszego przyrostu kredytów dla gospodarstw domowych (6,9 mld zł wobec 9,6 mld zł). Łącznie kredyty dla sektora prywatnego zwiększyły się w I półroczu br. o 12,7 mld zł wobec 21,1 mld zł w analogicznym okresie 2012 r.

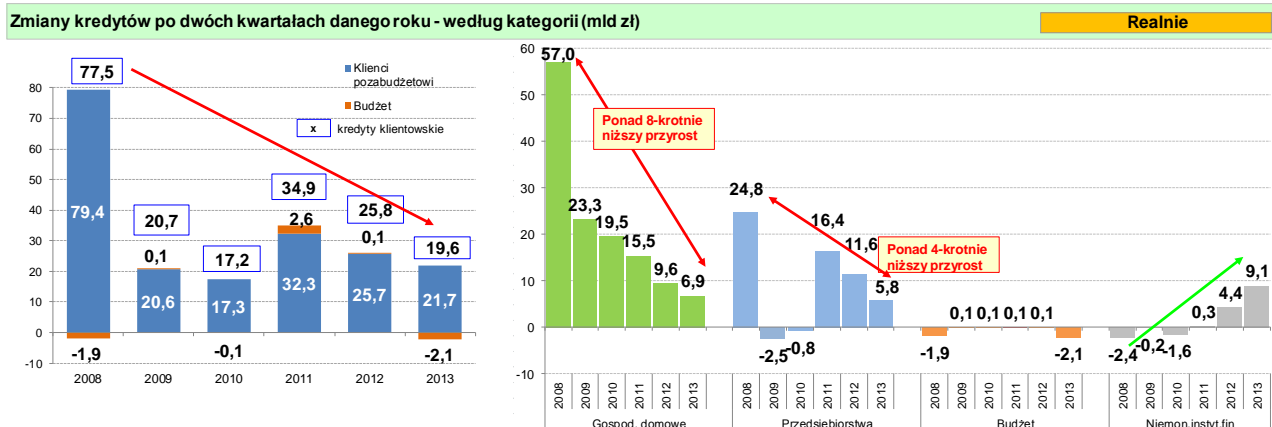
Przyrost wyższy niż rok wcześniej odnotowano jedynie w zakresie kredytów dla niemonetarnych instytucji finansowych. Ich wolumen zwiększył się w I półroczu 2013 r. o 9,1 mld zł do 39,7 mld zł.

Kredyty klientowskie - porównanie zmian po dwóch kwartałach (mld zł)

Przyrost akcji kredytowej w I półroczu 2013 r. był najniższym półrocznym przyrostem realnym od 2010 r. Od 2011 r. systematycznie zmniejszają się przyrosty zarówno kredytów dla gospodarstw domowych, jak i kredytów dla przedsiębiorstw. W porównaniu do I półroczu 2008 r. realny przyrost kredytów dla gospodarstw domowych obniżył się ponad 8-krotnie, a kredytów dla przedsiębiorstw 4-krotnie.

**Kredyty dla sektora
niefinansowego –
niekorzystne trendy**

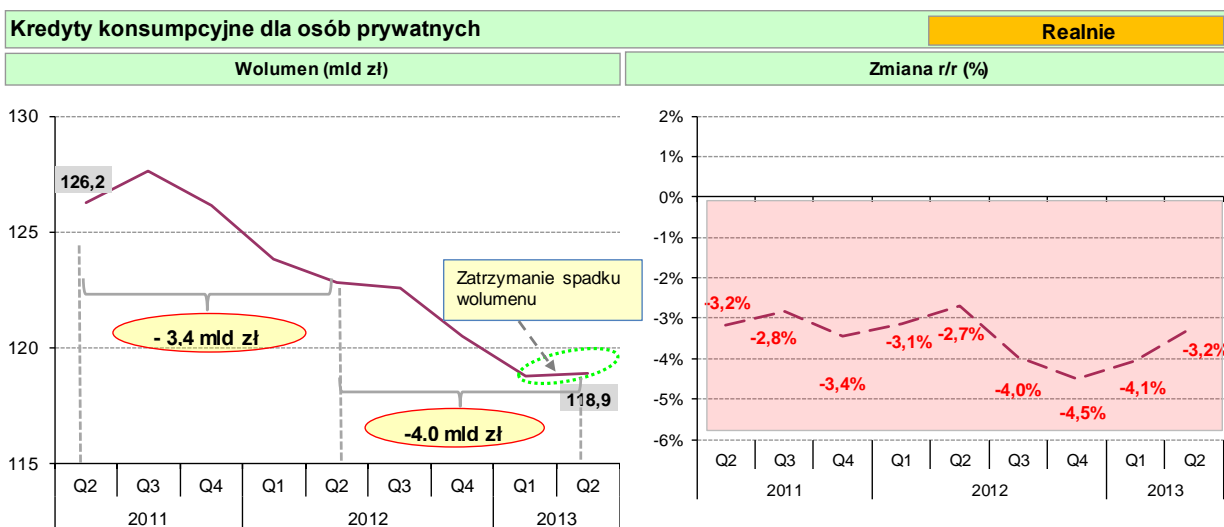

Po sześciu kwartałach nieprzerwanego spadku wolumenu kredytów konsumpcyjnych w II kwartale 2013 r. nastąpił nieznaczny ich przyrost –

**Ustabilizowanie się
wolumenu kredytów
konsumpcyjnych**

w całym sektorze bankowym wyniósł on 99 mln zł. Wolumen kredytów konsumpcyjnych osiągnął wartość 118,9 mld zł. Nadal jednak dynamika roczna tych kredytów pozostała ujemna, chociaż skala spadku w stosunku do poprzedniego kwartału była mniejsza (-3,2% r/r wobec -4,1% r/r).

Na zatrzymanie spadku wolumenu kredytów konsumpcyjnych mogła wpłynąć zmiana polityki kredytowej banków w II kwartale 2013 r. Z ankiet przeprowadzanych przez NBP wynika, że blisko połowa banków złagodziła kryteria i warunki udzielania kredytów konsumpcyjnych. Banki m.in. podwyższyły maksymalną kwotę udzielanego kredytu, wydłużyły okres kredytowania i uprościły procedury kredytowe w związku z wdrożeniem znowelizowanej rekomendacji T.³

³ Sytuacja na rynku kredytowym – wyniki ankiety do przewodniczących komitetów kredytowych. III kwartał 2013; www.nbp.pl.

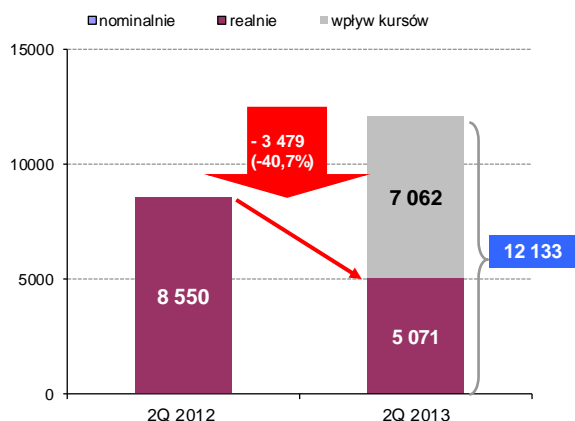
W II kwartale 2013 r. realne tempo wzrostu kredytów mieszkaniowych zmniejszyło się z 7,3% r/r w analogicznym okresie poprzedniego roku do 4,0%. Na koniec czerwca 2013 r. ich wolumen wyniósł 331,0 mld zł, tj. o 5,1 mld zł realnie więcej niż na koniec 2012 r.

Spowolnienie wzrostu kredytów mieszkaniowych

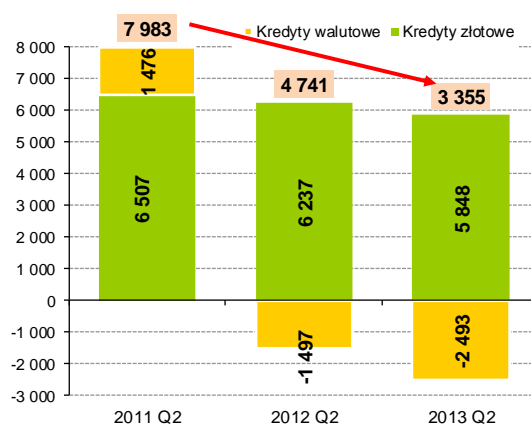
Od początku 2012 r. rozpoczął się proces coraz głębszego spadku wartości kredytów walutowych wskutek wycofywania się kolejnych banków z ich udzielania. Spadek kredytów walutowych nie był rekompensowany wzrostem kredytów złotych, co przyczyniło się do spowolnienia dynamiki kredytów mieszkaniowych.

Kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych (mln zł)

Zmiany po dwóch kwartałach

Kredyty złotowe i walutowe - zmiany kwartalne (realnie)

Przyrost kredytów dla przedsiębiorstw w II kwartale 2013 r. w ujęciu realnym był porównywalny z przyrostem w analogicznym okresie poprzedniego roku i wyniósł 4,4 mld zł. Natomiast przyrost tych kredytów w całym I półroczu 2013 r. był o blisko połowę niższy niż rok wcześniej ze względu na silne spowolnienie na rynku kredytów w I kwartale br.

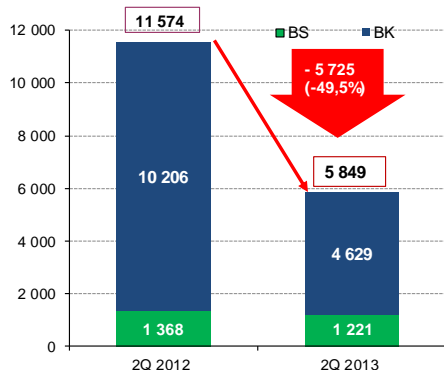
Spowolnienie na rynku kredytów dla przedsiębiorstw

Przyrost półroczny na poziomie zbliżonym do wielkości z roku poprzedniego utrzymały banki spółdzielcze (1,2 mld zł wobec 1,4 mld zł), co pozwoliło im zwiększyć udział w rynku kredytów dla przedsiębiorstw w ciągu roku z 5,3% do 6,0%. W sektorze banków komercyjnych przyrost kredytów dla przedsiębiorstw obniżył się w tym czasie o blisko 55% - z 10,2 mld zł do 4,6 mld zł.

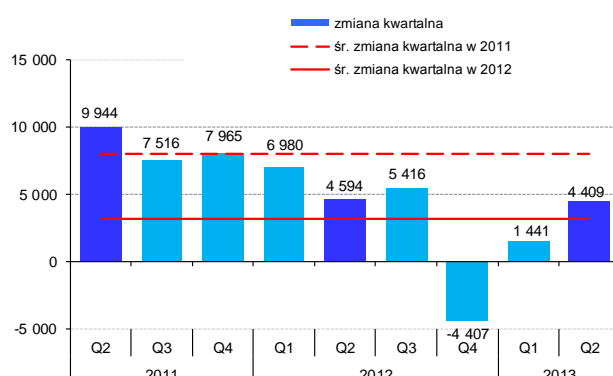
Kredyty dla przedsiębiorstw

Realnie

Zmiany po dwóch kwartałach (mln zł)

Zmiany kwartalne (mln zł)

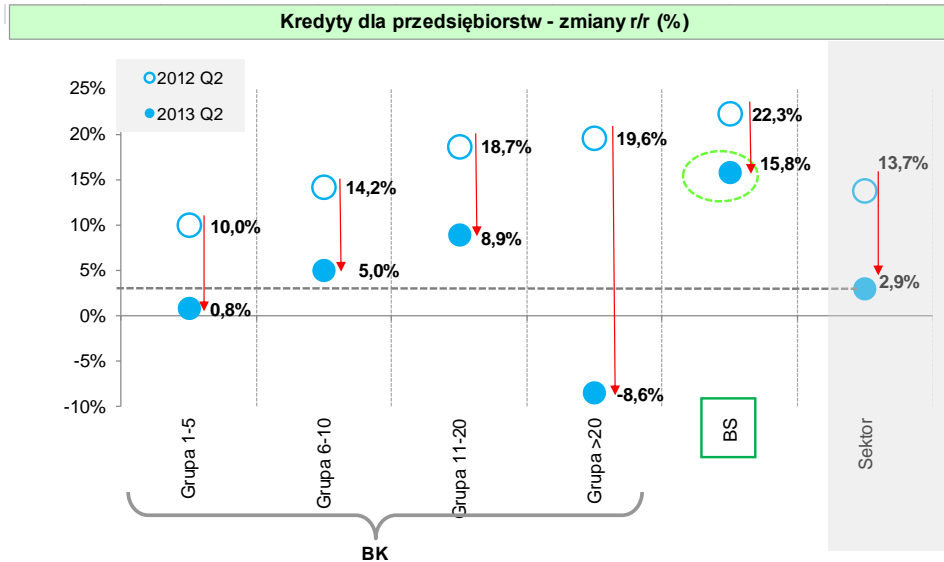
Dynamika kredytów dla przedsiębiorstw w sektorze bankowym obniża się systematycznie od początku 2012 r. W II kwartale 2013 r. tempo ich wzrostu wyniosło 2,9% r/r wobec 13,7% r/r rok wcześniej.

Banki spółdzielcze - utrzymanie wzrostu kredytów dla przedsiębiorstw

Obniżenie tempa wzrostu kredytów dla przedsiębiorstw w II kwartale 2013 r. nastąpiło we wszystkich grupach banków. Ujemne tempo wzrostu odnotowała

grupa najmniejszych banków komercyjnych: -8,6% r/r wobec 19,6% r/r w II kwartale 2012 r.

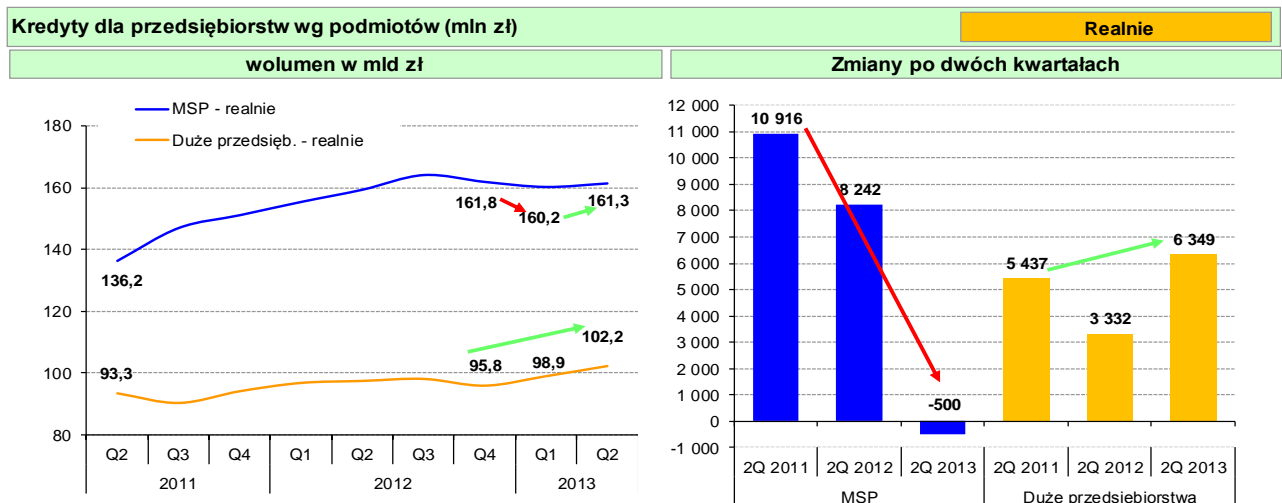
Relatywnie najmniejszy spadek dynamiki nastąpił w bankach spółdzielczych, w których tempo wzrostu kredytów dla przedsiębiorstw w II kwartale 2013 r. było znacznie wyższe od poziomu w bankach komercyjnych i wyniosło 15,8%.

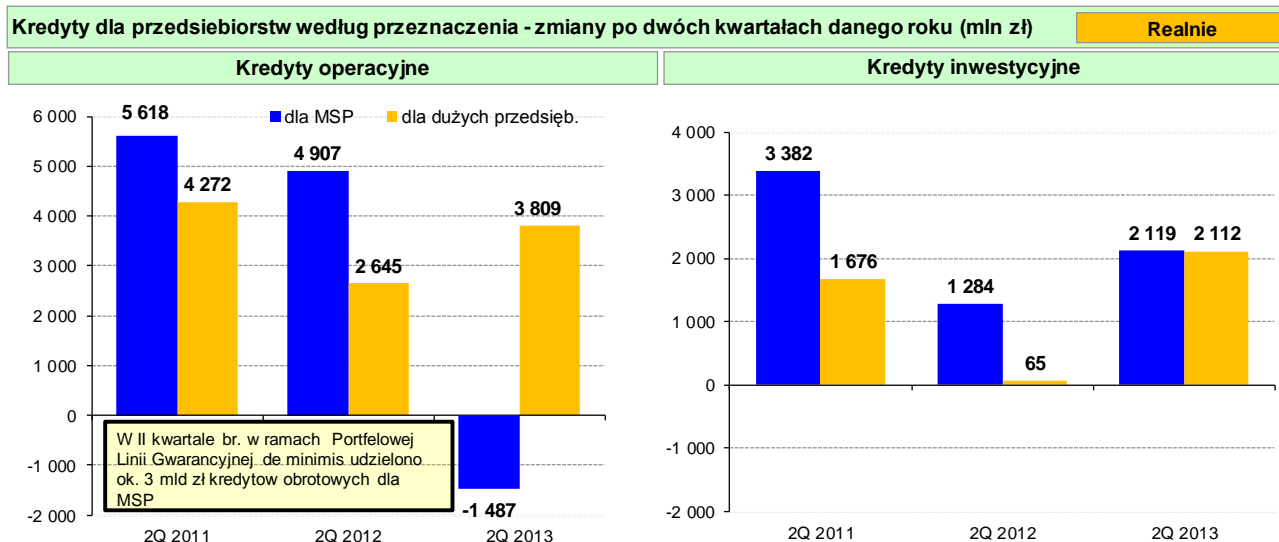

W II kwartale 2013 r., po dwóch kwartałach spadku, zwiększyły się kredyty dla małych i średnich przedsiębiorstw (MSP). Przyrost kwartalny w ujęciu realnym wyniósł 1,1 mld zł. Jednak ze względu na spadek tych kredytów o 1,6 mld zł w I kwartale br. ich wartość obniżyła się łącznie w I półroczu br. o 0,5 mld zł.

Kredyty dla MSP i dla dużych przedsiębiorstw

Natomiast kredyty dla dużych przedsiębiorstw odnotowały wzrost w obu kwartałach br. i łącznie w całym półroczu br. był to wzrost blisko 2-krotnie wyższy niż rok wcześniej.

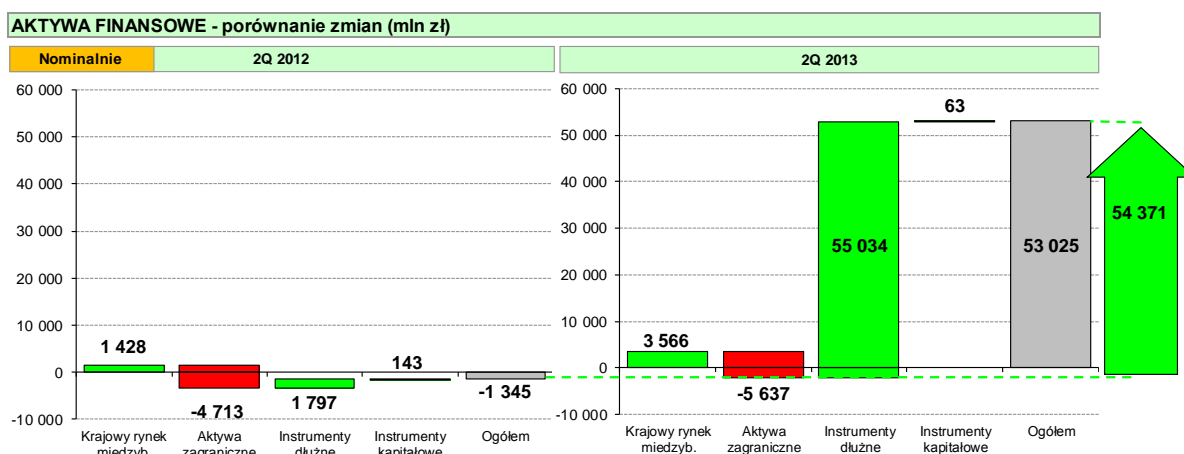

W przypadku MSP zarówno w I, jak i II kwartale br. nastąpił spadek kredytów operacyjnych – wyniósł on odpowiednio: -1,2 mld zł i -0,3 mld zł. W połowie marca 2013 r. wprowadzony został program gwarancji *de minimis*, przeznaczony dla MSP ubiegających się o kredyt obrotowy. Według danych Banku Gospodarstwa Krajowego do końca czerwca br. bank ten udzielił gwarancji o wartości 1,7 mld zł, dzięki którym banki kredytujące (18 banków komercyjnych oraz zrzeszenie BPS i SGB) udzieliły łącznie ok. 3 mld zł kredytów obrotowych⁴. W przypadku Grupy BPS do programu przystąpiło ok. 30% zrzeszonych w niej banków spółdzielczych. Do końca maja br. banki te udzieliły kredytów ok. 600 klientom, kwota gwarancji wyniosła ponad 120 mln zł⁵. Zrzeszenie SGB do końca czerwca br. przyjęło ogółem 332 wnioski kredytowe dotyczące tych kredytów. Natomiast najwięcej kredytów z gwarancją *de minimis* udzielił dotychczas PKO BP - ponad 4 800⁶.

W II kwartale br. banki kontynuowały zwiększanie portfela instrumentów dłużnych – przyrost kwartalny wyniósł 17,2 mld zł. Od początku roku wolumen instrumentów dłużnych wzrósł o 55,0 mld zł, w tym bonów pieniężnych o 30,7 mld zł, a obligacji skarbowych o 25,1 mld zł.

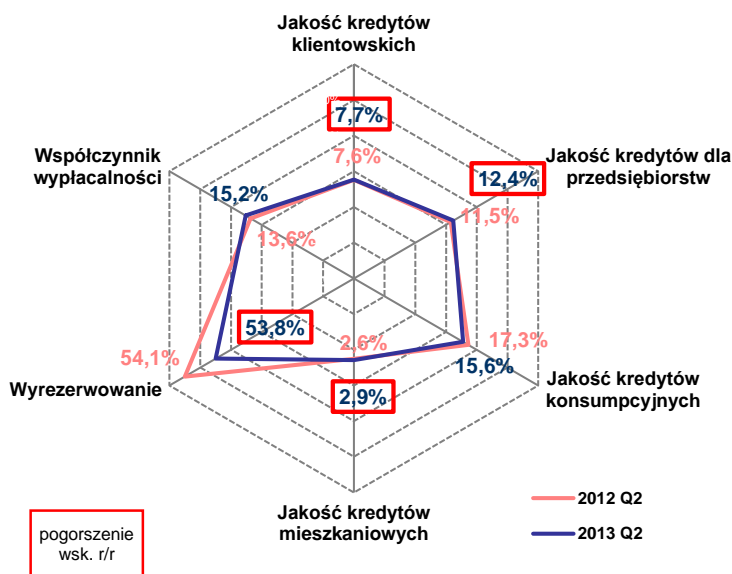
Istotny wzrost aktywów finansowych

⁴ Źródło: Portfelowa linia gwarancyjna *de minimis* (PLD). Wyniki programu marzec-czerwiec 2013 r., 12 lipca 2013, Warszawa; www.bgk.pl.

⁵ Źródło: Biuletyn BPS nr 6/2013; www.grupabps.pl.

⁶ Źródło: Ranking kredytów z gwarancją *de minimis* – sierpień 2013; www.bankier.pl.

Wskaźnik jakości kredytów klientowskich w sektorze bankowym poprawił się w II kwartale 2013 r. – z 7,8% na koniec marca br. do 7,7% na koniec czerwca br. Było to efektem poprawy jakości w sektorze banków komercyjnych (spadek wskaźnika z 8,0% do 7,8%), w głównej mierze dzięki sprzedaży portfeli kredytów konsumpcyjnych. W sektorze banków spółdzielczych nastąpiło pogorszenie jakości z 5,8% do 5,9%.

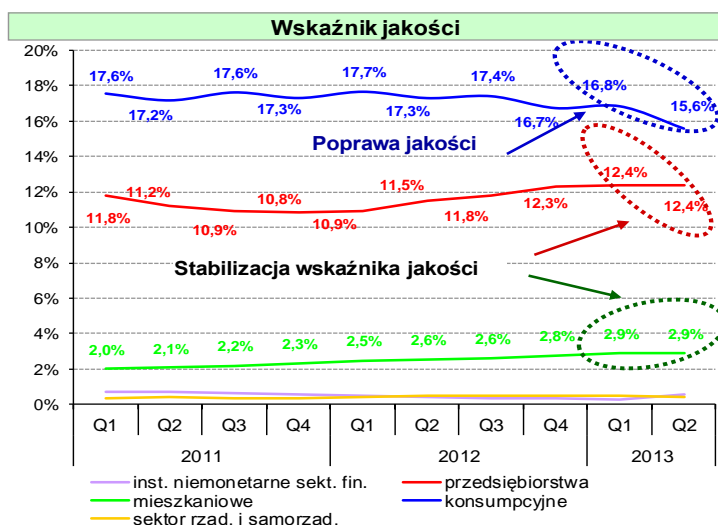
Poprawa jakości kredytów klientowskich

W II kwartale 2013 r. kredyty zagrożone w sektorze bankowym rosły wolniej (0,3%) niż kredyty ogółem (2,2%).

Sektor banków spółdzielczych charakteryzował się lepszą jakością kredytów klientowskich niż sektor banków komercyjnych, jednak wskaźnik jakości kredytów w tym sektorze systematycznie się pogarsza. W II kwartale 2013 r. kredyty zagrożone w sektorze banków spółdzielczych rosły szybciej niż kredyty ogółem – 4,0% wobec 3,0%.

W II kwartale 2013 r. wskaźnik jakości dla portfeli kredytów mieszkaniowych dla osób prywatnych oraz kredytów dla przedsiębiorstw utrzymał się na poziomie zbliżonym do notowanego w poprzednim kwartale. Znaczna poprawa jakości (o 1,3 p.p.) dotyczyła portfela kredytów konsumpcyjnych.

Jakość kredytów w poszczególnych portfelach

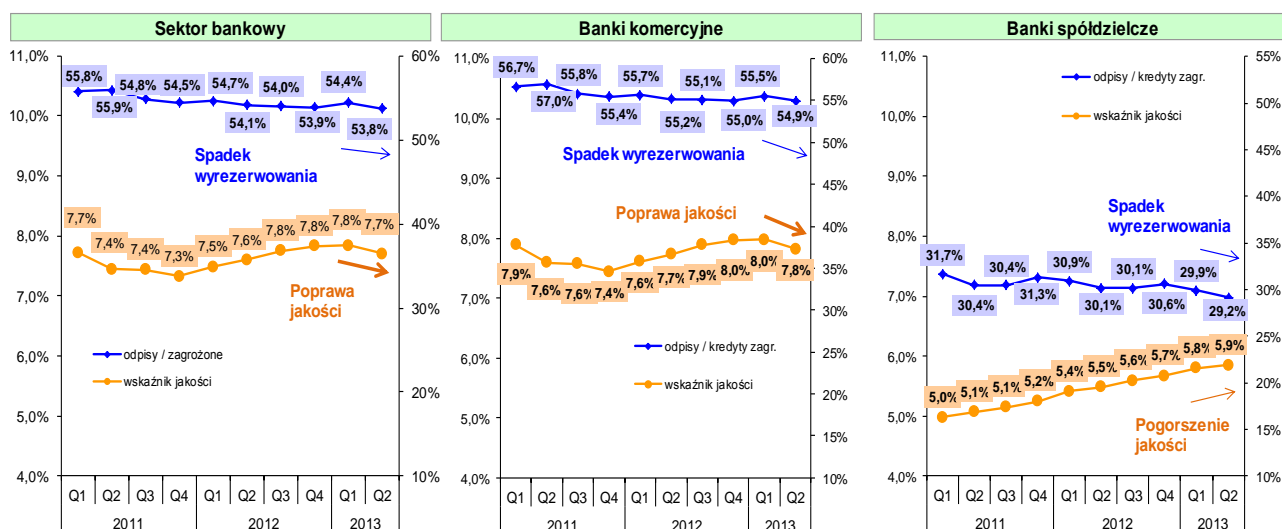
Wskaźnik jakości kredytów konsumpcyjnych dla osób prywatnych obniżył się z 16,8% na koniec marca 2013 r. do 15,6% na koniec czerwca 2013 r. Poprawa jakości była efektem szybszego spadku poziomu kredytów zagrożonych (o 7,3%) niż spadku wartości portfela (0,2%).

Wskaźnik jakości kredytów mieszkaniowych dla osób prywatnych utrzymał się w II kwartale 2013 r. na poziomie 2,9% (w przypadku kredytów złotych wskaźnik ten pozostał na poziomie 4,1%, a kredytów walutowych 1,9%). Wolumen tych kredytów wzrósł o 7,7 mld zł (tj. o 2,4%).

W II kwartale 2013 r. jakość kredytów dla przedsiębiorstw utrzymała się na poziomie notowanym w poprzednim kwartale – wskaźnik jakości tych kredytów wynosił 12,4%. W portfelu tym nastąpił wzrost wolumenu kredytów o 6,5 mld zł (tj. o 2,5%). Był to portfel o najwyższym kwartalnym przyroście wolumenu kredytów zagrożonych (o 0,9 mld zł) oraz odpisów (o 0,6 mld zł).

W II kwartale 2013 r. relacja odpisów do kredytów z rozpoznaną utratą wartości w całym sektorze bankowym obniżyła się z 54,4% na koniec I kwartału br. do 53,8%. W sektorze banków komercyjnych nastąpił spadek poziomu z 55,5% do 54,9%. W sektorze banków spółdzielczych, charakteryzującym się znacznie niższym poziomem wyzerowania, wskaźnik ten obniżył się z 29,9% do 29,2%.

Spadek poziomu wyzerowania

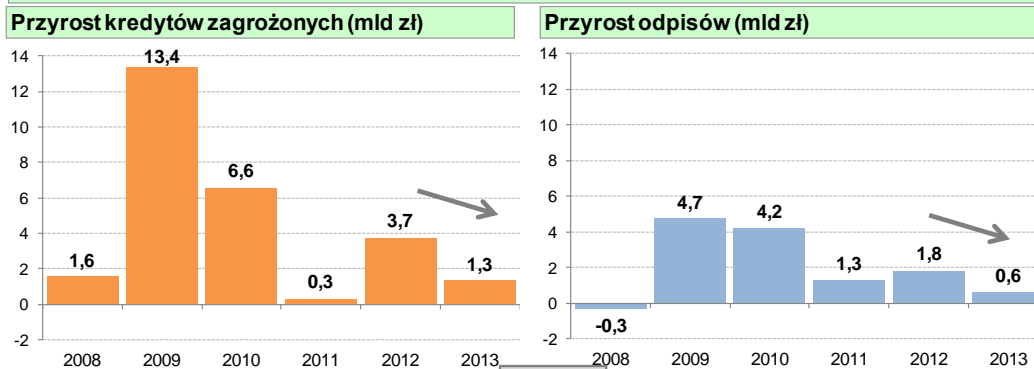

W sektorze bankowym nastąpił wzrost poziomu kredytów zagrożonych oraz odpisów. Jednocześnie ich przyrost po dwóch kwartałach 2013 r. był niższy niż w analogicznym okresie ubiegłego roku – kredyty zagrożone wzrosły o 1,3 mld zł, a odpisy o 0,6 mld zł.

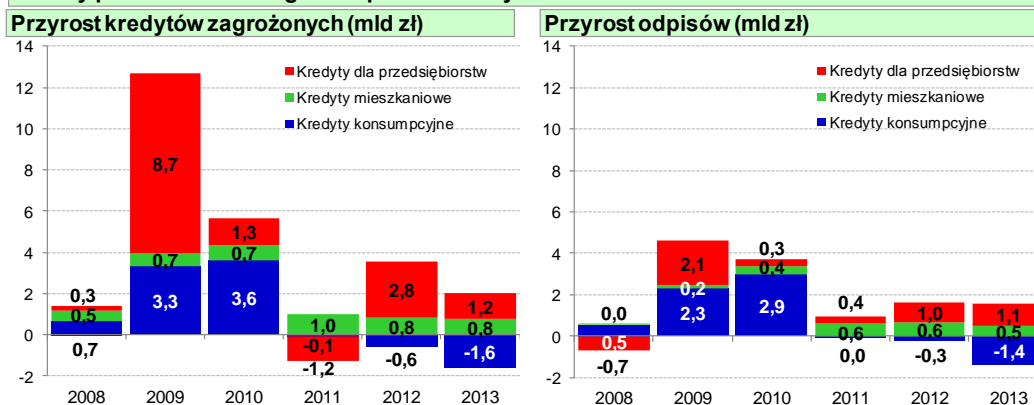
Spowolnienie przyrostu odpisów i kredytów zagrożonych

Wzrost kredytów zagrożonych i rezerw dotyczył przede wszystkim portfeli kredytów dla przedsiębiorstw oraz kredytów mieszkaniowych.

Zmiany po 2 kwartałach - kredyty klientowskie

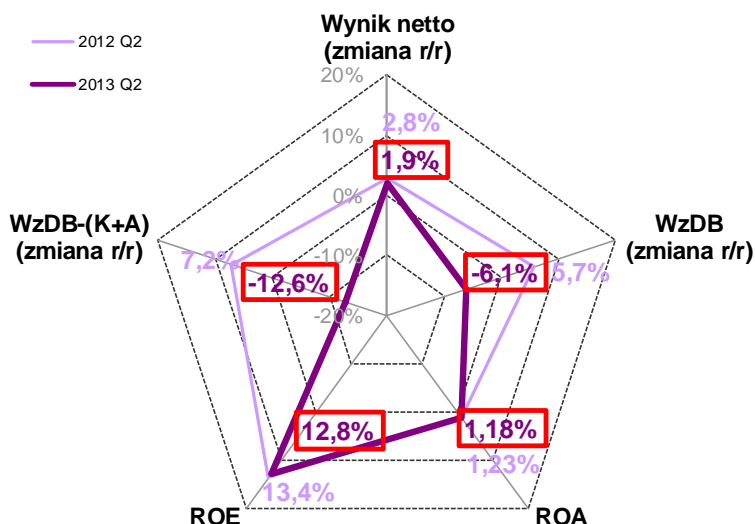

Zmiany po 2 kwartałach - główne portfele kredytowe

W portfolio kredytów konsumpcyjnych nastąpiły znaczne spadki kredytów zagrożonych oraz odpisów – po I półroczu br. odpowiednio o 1,6 mld zł i 1,4 mld zł. Spadki te dotyczyły głównie II kwartału br. (wyniosły wtedy odpowiednio 1,5 mld zł i 1,3 mld zł) i były efektem sprzedaży przez banki portfeli należności zagrożonych.

Sprzedaż portfeli zagrożonych kredytów konsumpcyjnych

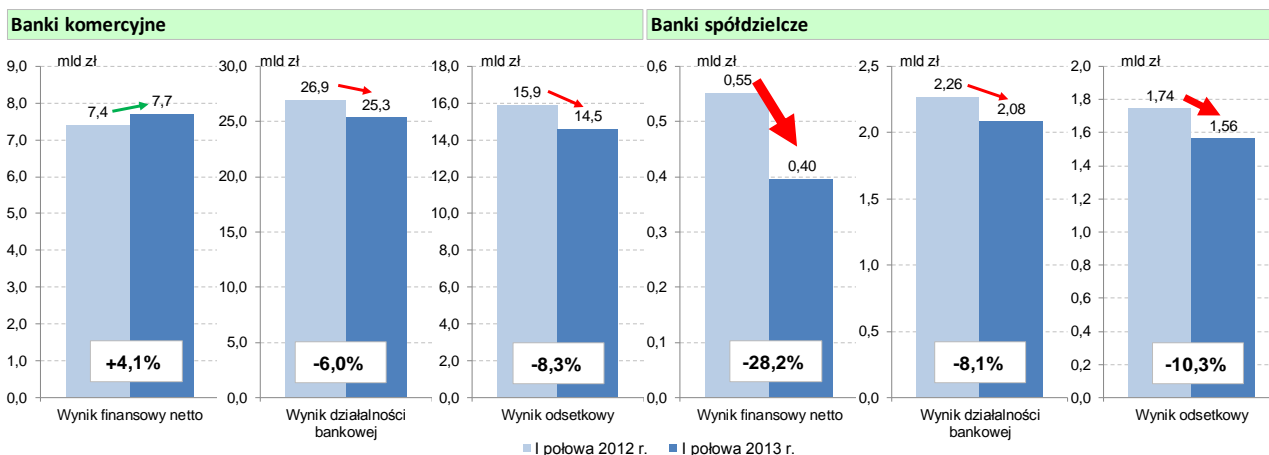
WzDB - wynik z działalności bankowej

K+A - koszty i amortyzacja

Wynik finansowy netto sektora bankowego w I półroczu 2013 r. wyniósł 8,1 mld zł (w tym wynik sektora banków komercyjnych 7,7 mld zł, a sektora banków spółdzielczych 0,4 mld zł).

Wynik finansowy netto

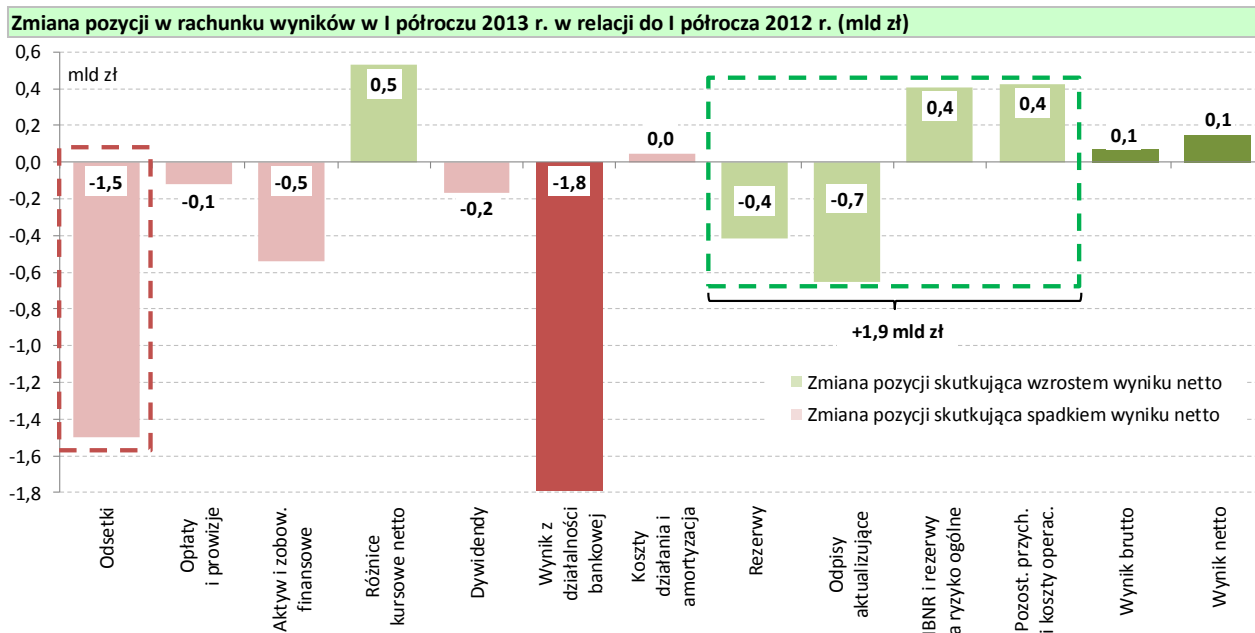
W relacji do I półrocza 2012 r. wynik finansowy netto sektora banków spółdzielczych był niższy o 0,2 mld zł (-28,2%) – pięć banków odnotowało stratę po I półroczu 2013 r. Wynik finansowy netto sektora banków komercyjnych w tym samym okresie był wyższy o 0,3 mld zł (+4,1%), jednak po wyłączeniu m.in. zdarzeń jednorazowych, tj. sprzedaży akcji PKO BP przez BGK, wynik tego sektora był nieznacznie niższy niż w roku poprzednim (-0,7%).

Na znaczący spadek wyniku finansowego netto sektora banków spółdzielczych wpłynęło obniżenie wyniku działalności bankowej (-8,1% r/r), w tym głównie wyniku odsetkowego (-10,3% r/r).

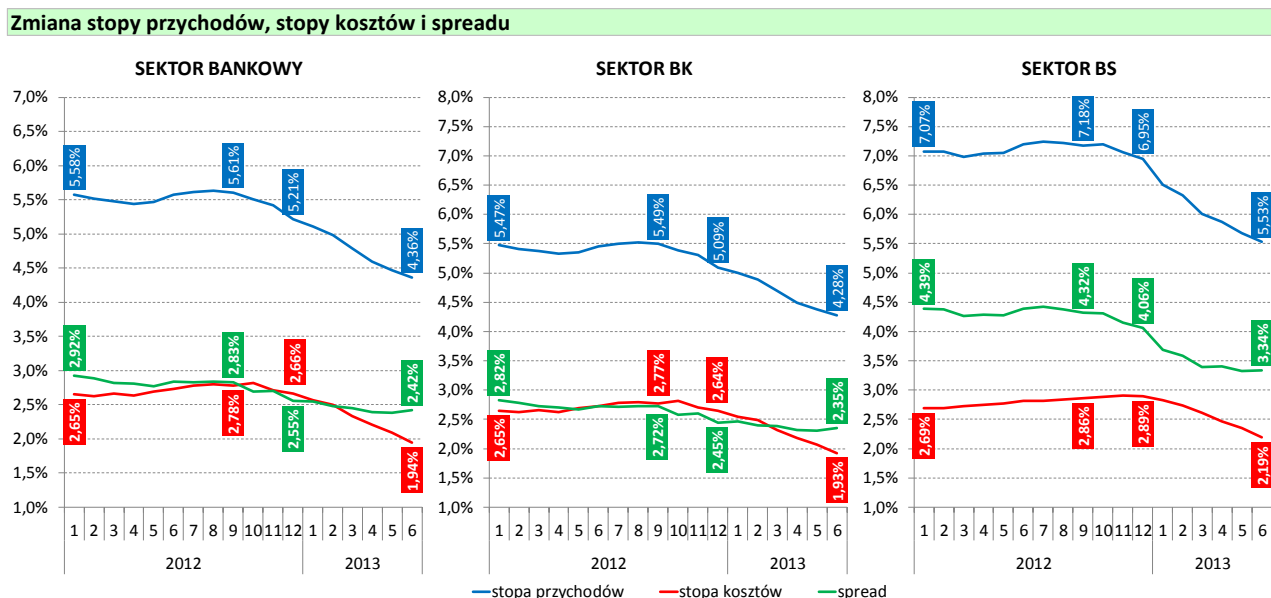
Spadek wyniku odsetkowego

W bankach komercyjnych wynik odsetkowy obniżył się o 8,3%, jednak jego spadek został częściowo skompensowany wpływem innych czynników – m.in. niższym poziomem utworzonych odpisów (0,7 mld zł) i rezerw (0,4 mld zł), oraz poprawą salda rezerw na ryzyko ogólne (0,4 mld zł).

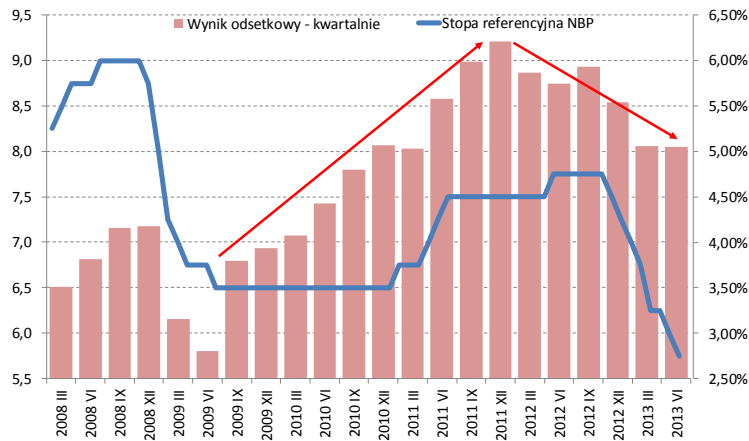

Istotny wpływ na spadek wyniku odsetkowego miał rozpoczęty w listopadzie 2012 r. cykl obniżek stóp procentowych NBP. Zmiana tych stóp przełożyła się na zmniejszenie przychodów odsetkowych od większości kredytów oprocentowanych według zmiennej stopy procentowej opartej na stawce WIBOR, m.in. kredytów mieszkaniowych oraz kredytów dla przedsiębiorstw. Po I półroczu 2013 r. przychody odsetkowe sektora bankowego spadły łącznie o 3,5 mld zł r/r.

Niskie zapotrzebowanie banków na środki finansujące w warunkach ograniczonej aktywności w zakresie udzielania nowych kredytów spowodowało, że banki znacząco zmniejszyły poziom oprocentowania depozytów terminowych dostosowując w ten sposób wysokość kosztów odsetkowych do spadku przychodów odsetkowych. W konsekwencji koszty odsetkowe sektora bankowego po I półroczu 2013 r. spadły łącznie o 2,0 mld zł r/r.

Wynik odsetkowy w mld zł

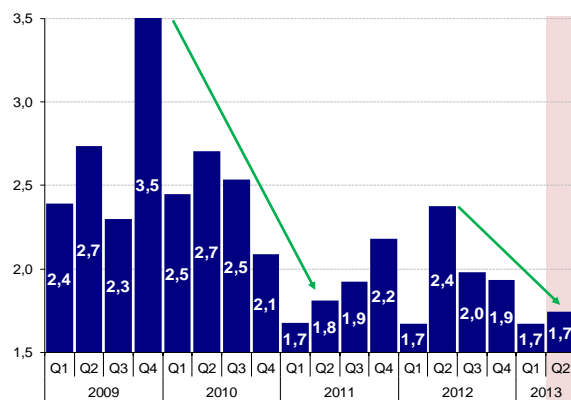
W I półroczu 2013 r. wynik z tytułu utraty wartości aktywów w sektorze bankowym wyniósł 3,5 mld zł, czyli tyle samo co w I półroczu 2011 r. W relacji do I półrocza 2012 r. wynik ten był jednak niższy o 0,7 mld zł (-15,8%). Wzrosła wartość odpisów na kredyty dla przedsiębiorstw - w II kwartale 2013 r. stanowiły one prawie 2/3 wszystkich utworzonych w tym kwartale odpisów. Natomiast wynik z tytułu utraty wartości kredytów konsumpcyjnych i mieszkaniowych nieznacznie spadł.

Wynik z tytułu utraty wartości

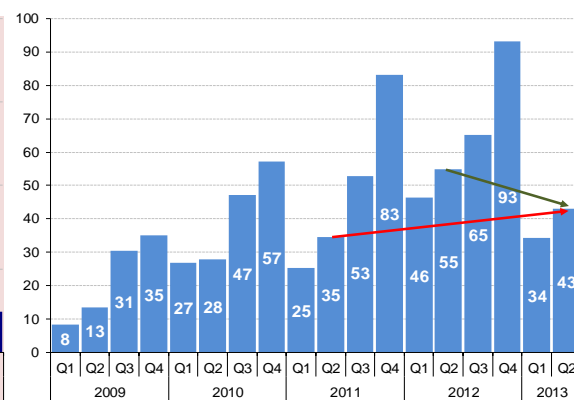
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów sektora banków spółdzielczych w I półroczu 2013 r. był niższy niż w I półroczu 2012 r., ale jego poziom nadal pozostawał wysoki. Większość odpisów również była tworzona na kredyty dla przedsiębiorstw, natomiast udział odpisów na kredyty konsumpcyjne był nieznaczny.

Wynik na rezerwach i odpisach (kwartalnie)

Banki komercyjne w mld zł

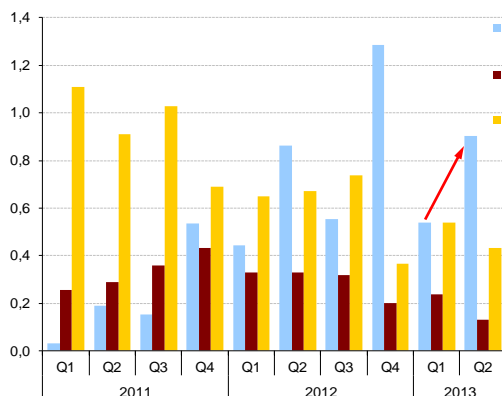

Banki spółdzielcze w mln zł

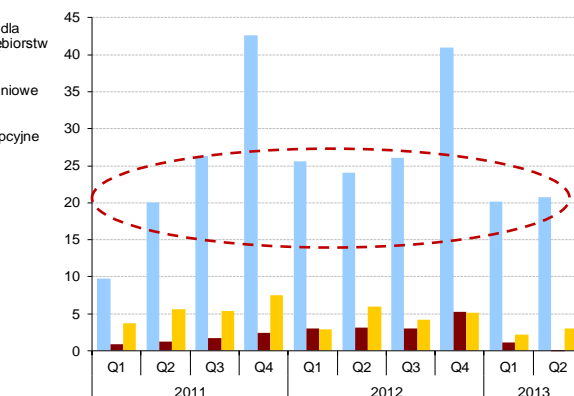

Wynik na rezerwach i odpisach (kwartalnie)

Banki komercyjne w mld zł

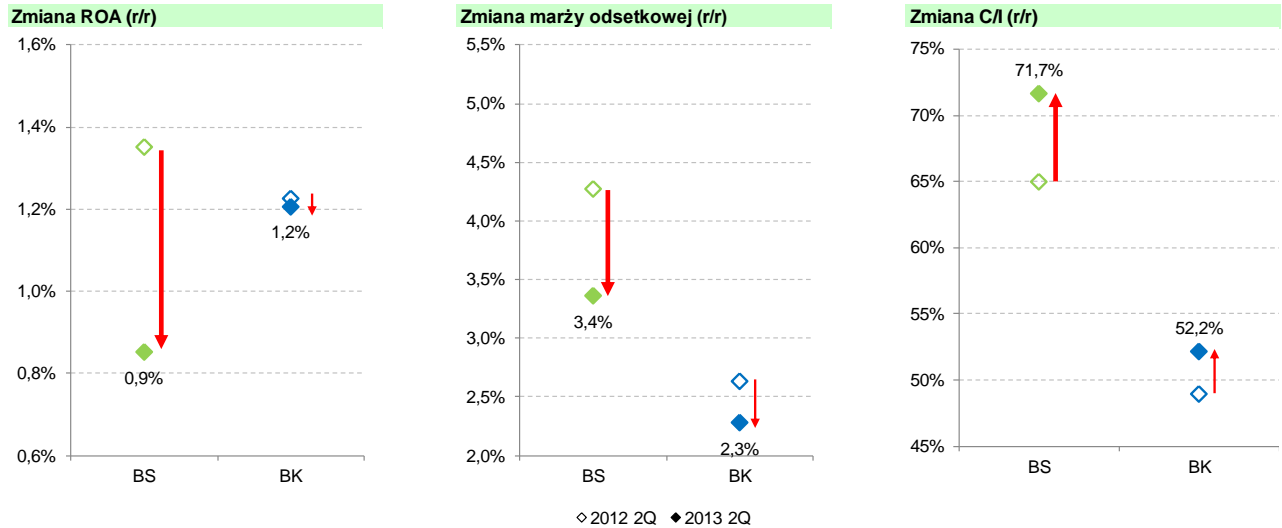

Banki spółdzielcze w mln zł

W I półroczu 2013 r. odnotowano znaczące pogorszenie wskaźników efektywności sektora banków spółdzielczych w relacji do tego samego okresu poprzedniego roku, m.in. wskaźnik ROA spadł poniżej poziomu ROA dla banków komercyjnych, znacząco spadła marża odsetkowa, a wskaźnik C/I przekroczył poziom 70%. Pogorszenie wskaźników efektywności odnotowano również w sektorze banków komercyjnych, ale w mniejszym stopniu niż w bankach spółdzielczych.

Pogorszenie wskaźników efektywności

W II kwartale br. sektor banków komercyjnych, jak i sektor banków spółdzielczych charakteryzowały się wysokim współczynnikiem wypłacalności, na poziomie odpowiednio: 15,3% oraz 14,4%. W sektorze banków komercyjnych zanotowano jego nieznaczny spadek w porównaniu do I kwartału 2013 r., natomiast w sektorze banków spółdzielczych współczynnik wypłacalności nieznacznie wzrósł.

Adekwatność kapitałowa

